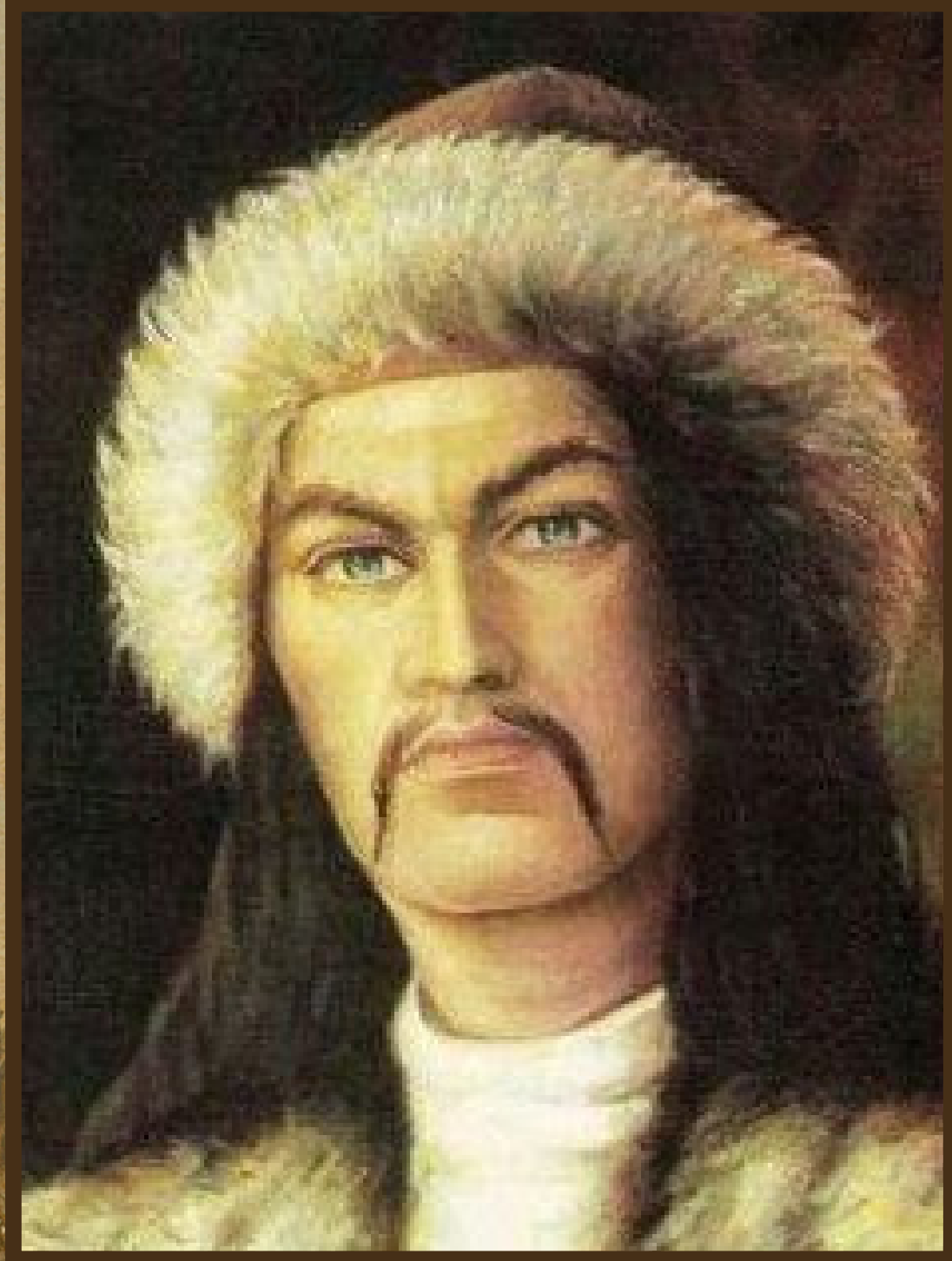

HUN DÖNEMİ VE OĞUZ KAĞAN DESTANI SUNUMU

Destanlar bir milletin hayal gücünü, tarihini, kahramanlıklarını ve değerlerini yansıtan sözlü edebiyat ürünleridir. Bana göre destanlar sadece eski hikâyeler değil, milletlerin kimliğini oluşturan temel yapı taşlarıdır. Oğuz Kağan Destanı da Türk milletinin cesaretini, liderliğini ve benliğini yansıtan önemli bir eserdir. Eski dönemlerde insanlar yaşadıkları önemli olayları sözlü olarak anlatmış ve bunlar zamanla destanları oluşturmuştur.

Türkler de tarih boyunca birçok destan oluşturmuştur. Bunun en önemli nedeni, göçebe bir yaşam sürmeleri ve sözlü kültür geleneğinin güçlü olmasıdır. Bu yüzden destanlar, Türk tarihini ve eski Türk toplum yapısını anlamamız açısından çok önemlidir.

DESTAN

DOĞAL DESTAN

- Anonimdir.
- Nazım-Nesir karışık olanları vardır.
- Gerçek ve gerçekdışı olaylar iç içedir.
- Kişiler olağanüstü özelliklere sahiptir.
- Uzun manzum eserlerdir.
- Üç aşamada oluşurlar.
- Türk destanları 3. aşamaya ulaşamamış.

YAPMA DESTAN

- Yakın dönemde yaşanan olaylar anlatılır.
- Bir ozan tarafından destan kurallarına uygun olarak yazıya geçirilir.
- Bunlarda halkın etkisi yoktur.

Destanlar ikiye ayrılır:

- Doğal destanlar
- Yapay destanlar

Oğuz Kağan Destanı, sözlü gelenekle oluşmuş doğal bir destandır. Zamanla yazıya geçirilmiştir. Uygur harfli metin ve İslamiyet sonrası yazılan türleri arasında bazı farklılıklar vardır.

Türk edebiyatında destan geleneği çok eskiye dayanır. Bunun sebebi Türklerin uzun süre sözlü kültür geleneği içinde yaşamış olmalarıdır. Türklerde yazılı kültür geç gelişmiştir, bu yüzden destanlar sözlü anlatımla yayılmıştır.

Benim düşünceme göre destanlar sadece geçmiş anlatmaz; aynı zamanda bir milletin hayal gücünü, inançlarını ve bakış açısını gösterir. Örneğin Türk destanlarında gök, ışık, kurt, ok ve yay gibi semboller sıkça görülür. Bu semboller eski Türklerin doğayla iç içe yaşadığını ve Gök Tanrı inancının etkisini gösterir.

HUN DÖNEMİ VE TARİHÎ ARKA PLANI

Oğuz Kağan Destanı'nın kökeni Hunlara dayanır. Hunlar, büyük bir devlet kurmuş ilk Türklerden birisidir. Özellikle Mete Han'ın hayatı ile Oğuz Kağan arasında benzerlikler olduğu düşünülmektedir.

Benim araştırmalarıma göre, Oğuz Kağan karakteri büyük ihtimalle tarihî bir liderin destanlaştırılmış hâlidir. Yani tamamen hayal ürünü değildir; tarih ve efsane iç içe geçmiştir. Araştırmalar sırasında dikkatimi çeken en önemli noktalardan biri, Oğuz Kağan ile Mete Han arasındaki benzerliklerdir. Mete Han'ın babasıyla yaşadığı taht mücadelesi, Oğuz Kağan'ın destanda babasına karşı verdiği mücadeleyle benzerlik göstermektedir.

Destanı kısaca özetliceğ olursak ;

Oğuz Kağan olağanüstü özelliklerle doğar. Çok kısa sürede büyür ve büyük bir kahraman olur. Bir canavarı öldürerek halkını kurtarır. Babasıyla mücadele eder ve yönetimi ele geçirir. Büyük seferlere çıkar, birçok ülkeyi fetheder. İki eşinden altı oğlu olur. Ülkesini oğulları arasında paylaşır.

Destanda Oğuz Kağan'ın gökten inen ışık içindeki kızla evlenmesi gibi olağanüstü olaylar vardır. Bu durum destanın mitolojik yönünü gösterir.

DESTANDAKİ ANA TEMALAR

Kahramanlık ve Cesaret :

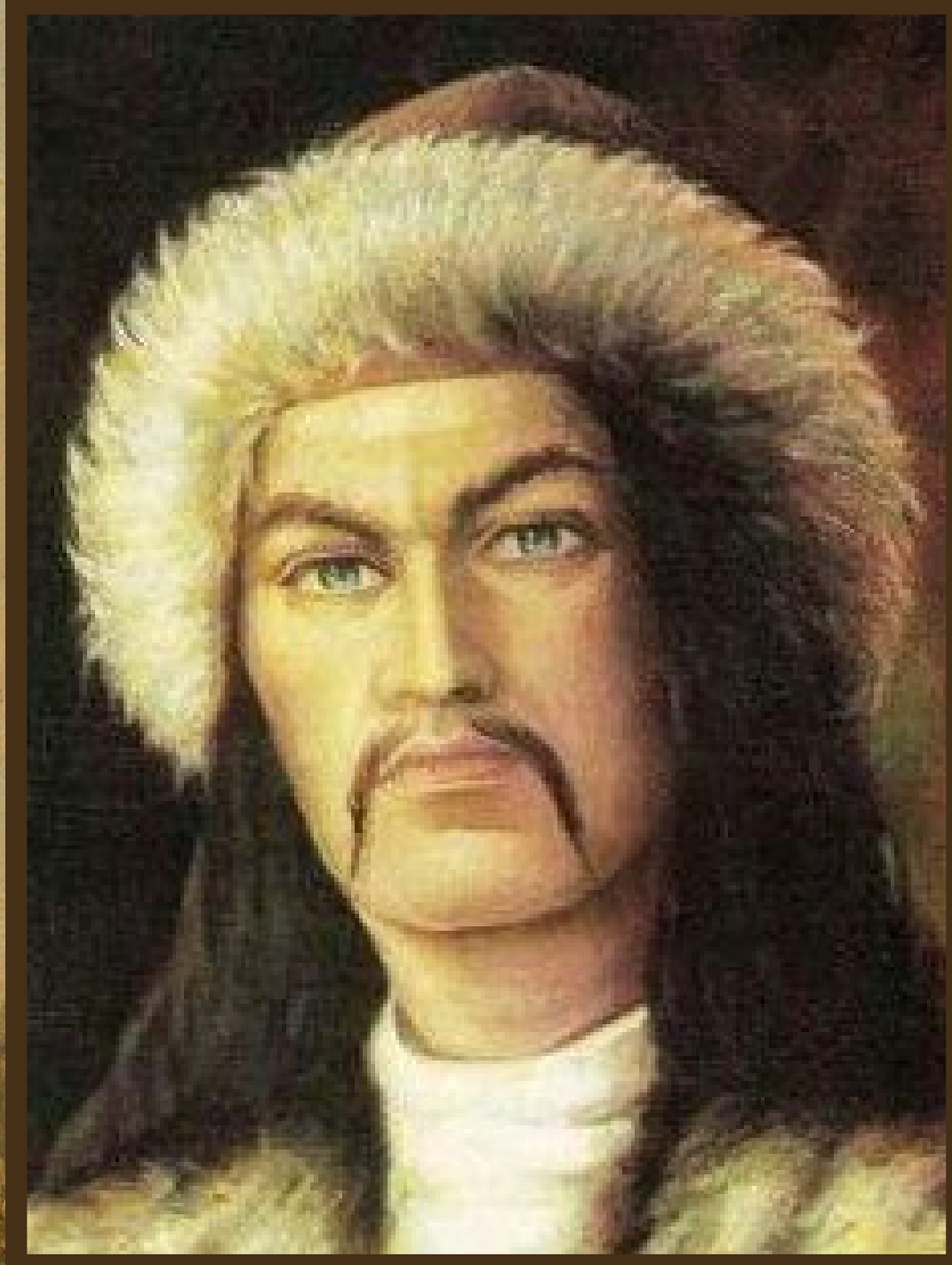
Oğuz Kağan küçük yaşta bile büyük başarılar gösterir. Bu durum Türk toplumunda cesaretin ne kadar önemli olduğunu gösterir.

Liderlik ve Devlet Yönetimi :

Oğuz Kağan sadece savaşçı değil, aynı zamanda iyi bir devlet yöneticisidir. Ülkesini düzenli bir şekilde oğulları arasında paylaşır.

Cihan Hâkimiyeti Anlayışı :

Oğuz Kağan'ın dünyaya hâkim olma isteği düşüncesini yansıtır.

Bence Oğuz Kağan Destanı'nı diğer Türk destanlarıyla birlikte değerlendirildiğinde daha anlamlı bir sonuca ulaşabiliriz. Örneğin Ergenekon Destanı'nda daha çok yeniden doğuş, bağımsızlık ve zor şartlardan kurtuluş teması ön plandayken, Oğuz Kağan Destanı'nda fetih, devlet kurma ve cihan hâkimiyeti düşüncesi daha belirgindir. Bu durum bana göre Oğuz Kağan Destanı'nın siyasi ve askerî yönünün daha güçlü olduğunu göstermektedir. Ayrıca Oğuz Kağan karakteri sadece cesur bir savaşçı değil, aynı zamanda planlı hareket eden, ülkesini düzenli bir şekilde yöneten bir lider olarak anlatılmaktadır. Günümüzde de liderlik denildiğinde sadece güç değil, akıl, adalet ve ileri görüşlülük önemlidir.

Benim düşünceme göre Oğuz Kağan Destanı sadece geçmişini anlatan bir hikâye değil, aynı zamanda Türk milletinin özgüvenini ve birlik ruhunu anlatan güçlü bir semboldür.

**Hazırlayan :
Zeynep CİNDÖ
10/B 322**